

Recenzovaná práca je výsledkom vedecko-výskumnej práce širokého kolektívu vedeckých pracovníkov z rozličných odvetví právnej vedy.

Prvý diel práce rozdelili autori do piatich hláv. V prvej hlave sa zaoberajú problematikou "Utvorenia Bieloruskej sovietskej socialistickej republiky" (str.11-197). Autori zdôrazňujú, že základným predpokladom vytvorenia bieloruskej štátnosti bolo víťazstvo sovietskej moci v Bielorusku. Do víťazstva Októbrovej socialistickej revolúcie nemal bieloruský národ svoju národnú štátnosť. Dlhé obdobie trpel pod jarmom litevských v poľských feudálov. Koncom XVIII. stor. bieloruské územie sa dostalo do zväzku Ruského impéria, ktorého vládnuce kruhy okrem nesmierneho vykorisťovania vykonávali aj politiku národnostného útlaku a násilnej rusifikácie.

Víťazstvo Októbrovej revolúcie podpietilo k revolučnej akcii aj pracujúci ľud Bieloruska. Už 25. októbra všetka moc v Minsku a na jeho okolí prešla do rúk Minského sovietu robotníckych a roľníckych zástupcov a k 20. novembru 1917 bola moc soviетov ustanovená na celom území Bieloruska, neokupovanom Nemcami. Ale proces víťazstva tým nebol završený. Revolúcia musela bojovať o upevnenie sovietskej moci s kontrarevolučnými silami vo veľmi zložitých podmienkach.

Vyjadrujúc vôľu pracujúceho ľudu Bieloruska, vyhlásila sa VI. severozápadná oblastná stranická konferencia dňa 30. decembra 1918 za I. zjazd KS (b) Bieloruska a jednohlasne prijala uznesenie o utvorení Bieloruskej sovietskej socialistickej republiky na čele s Dočasnou robotnícko-roľníckou sovietskou vládou.

Dňa 1. januára 1919 Dočasná robotnícko-roľnícka sovietska vláda opublikovala manifest o vyhlásení nezávislej Bieloruskej socialistickej sovietskej republiky. Bol to prvý ústavný akt v histórii sovietskeho Bieloruska.

Predmetom analýzy II. hlavy recenzovanej práce je Bieloruský štát a právo v etape obnovy národného hospodárstva v rokoch 1921-1925 (str. 198-294).

Historicky podmienené spoločenstvo ekonomického i kultúrneho rozvoja ruského i bieloruského národa, ich spoločný boj proti cárskemu samoderžaviu, politická jednota pracujúcich vzniklá v období prípravy a prevedenia Októbrovej revolúcie a upevnená v bojoch s cudzími interventami a domácou kontrarevolúciou vytvorili podmienky pre vznik a roz-

voj úzkych štátnych zväzkov medzi BSSR a RSFSR. Autori sledujú tento proces rozvoja federatívnych vzťahov Bieloruska a RSFSR od historickej Októbrovej revolúcie až do roku 1922 - po vznik ZSSR.

Vzniku ZSSR a účasti Bieloruska v príprave a prijatí prvej Ústavy ZSSR venujú autori pozornosť v ďalšej časti práce. V súvislosti s rozšírením teritória Bieloruskej SSR hodnotia proces nového administratívno-teritoriálneho rozdelenia republiky,

Ďalšia kapitola práce je venovaná problémom orgánov štátnej moci BSSR v boji za obnovu národného hospodárstva. Hodnotia činnosť Všebieľoruských zjazdov soviетov, Ústredný výkonný výbor BSSR a jeho Prezídium, Radu ľudových komisárov a jednotlivé ľudové komisariáty, miestne orgány štátnej moci, štátne riadenie priemyslu, poľnohospodárstva, vnútorného obchodu, v sociálnokultúrnej oblasti, problémy finančnej politiky a hodnotia činnosť a organizáciu súdov, prokuratúry a orgánov ochrany verejnej bezpečnosti. Pozornosť venujú aj otázkam medzinárodných vzťahov a činnosti ľudového komisariátu zahraničných vecí Bieloruska, najmä v súvislosti s rozvojom obchodných vzťahov Bieloruska so zahraničnými partnermi.

Značné miesto venujú autori otázkam rozvoja základných odvetví práva. V osobitných kapitolkách venujú pozornosť otázkam občianskeho práva, občianskeho procesu, pracovnému právu, rodinnému právu, pozemkovému právu, vodo-meliorizačnému zákonodárstvu, vzniku kolchozného práva, trestnému právu, trestnému procesu a pracovno-nápravným zariadeniam.

Tretia hlava je venovaná skúmaniu otázok štátu a práva BSSR v období socialistickej industrializácie a kolektivizácie v rokoch 1926-1932 (str. 295-453). Vstupnú časť tvorí pojednanie o Ústave BSSR z roku 1927.

V poslednej, štvrtej hlave sledujú autori vývoj štátu a práva Bieloruskej SSR v období završenia socialistickej rekonštrukcie národného hospodárstva a víťazstva socializmu v rokoch 1933-1936 (str. 454-544). Podrobne rozoberajú činnosť jednotlivých orgánov štátnej moci a správy a venujú sa rozboru jednotlivých odvetví práva, rozvoju zákonodarstva atď., ako sa ono vyvíjalo a obohacovalo v nových podmienkach.

Recenzovaná práca predstavuje významný prínos sovietskych právnych historikov pre poznanie konkrétneho vývoja štátu a práva v jednej zo zväzových republík ZSSR v Bieloruskej SSR.

Ladislav Hubenák